

Høring om forskrift om melding om reindrif

4. oktober 2023

Innhold

Høring om forskrift om melding om reindrift	1
1. Innledning	3
2. Bakgrunn og hovedtrekk	3
3. Departementets forslag til forskrift	4
3.1. Hjemmelsgrunnlag	4
3.2. Formål mv.	4
3.3. Meldingsplikt og frist	4
3.4. Innholdet i reindriftsmeldingen	4
3.5. Særskilte krav til siidaandelens reindriftsmelding	5
3.6. Unnløtelse av å gi melding og uriktige opplysninger i meldingen	5
4. Økonomiske og administrative konsekvenser	5
5. Forslag til ny forskrift om melding om reindrift	6

1. Innledning

Landbruks- og matdepartementet foreslår i dette høringsnotatet en ny forskrift om melding om reindrift.

Forskriften skal gi utfyllende bestemmelser om frist for å levere melding om reindrift og hvilke opplysninger melding om reindrift skal inneholde. Forslaget innebærer en vesentlig endring i ordningen med å levere melding om reindrift. I dette forslaget legges det opp til at meldingene skal leveres elektronisk uten at Statsforvalteren godkjenner meldingen.

Forskriftens hovedformål er å gjennomføre bestemmelsene i reindriftsloven § 18 først og andre ledd og å effektivisere ordningen for forvaltningen og reindriftnæringen.

2. Bakgrunn og hovedtrekk

Melding om reindrift er en av de mest sentrale ordningene i reindriftsforvaltningen. Meldingen gir opplysninger om antall rein i siidaandelen, reineiere i siidaandelen og opplysninger om siidatilknytning mv. Melding om reindrift benyttes som grunnlag for flere ordninger over reindriftsavtalen, for eksempel produksjonstilskudd. Meldingen legges også til grunn i forbindelse med kontroll av reintall etter reindriftsloven.

Etter dagens forskrift skal Statsforvalteren godkjenne innsendte meldinger om reindrift. Dersom siidaandelen sender inn manglende opplysninger eller feil opplysninger i sin melding om reindrift, kan Statsforvalteren nekte å godkjenne meldingen. I så tilfelle vil siidaandelen få en frist til å rette opp den innsendte meldingen innen en gitt frist. Dette arbeidet beslaglegger mye ressurser hos Statsforvalteren, noe som kan forsinke behandlingen av tilskuddssøknader så vel som andre saksbehandlingsoppgaver knyttet til opplysninger i melding om reindrift.

Dagens praktisering av gjeldende forskrift er preget av lang saksbehandlingstid, lite effektive fagsystemer og flere manuelle prosesser. I forbindelse med arbeidet med digitaliseringen av reindriftsforvaltningen er det avdekket et behov for å fornye og effektivisere forskrift om melding om reindrift.

Statsforvalteren har ikke i dag noen gode verktøy for å vurdere om de innsendte opplysninger i melding om reindrift er korrekt eller ikke, utover å gjennomføre en reintelling. Det er vurdert at det er siidaandelen som har best oversikt over reindriften i siidaandelen til enhver tid, herunder reintall, antall reineiere mv.

Landbruks- og matdepartementet foreslår derfor at ordningen ved å levere inn melding om reindrift går over til å være en «egenmelding», lignende en skattemelding. Opplysningene i meldingen legges følgelig til grunn saksbehandling tilknyttet melding om reindrift, uten at denne skal godkjennes av Statsforvalteren. Det skal fortsatt være en plikt å levere inn melding om reindrift innen fastsatt frist.

Den nye ordningen vil tydeliggjøre at det er siidaandelsleder som er ansvarlig for de opplysningene som gis i melding om reindrift. Eventuelle feilopplysninger eller manglende opplysninger forutsettes å følges opp i de tilfeller melding om reindrift benyttes som grunnlag for tilskudd eller reintallsoppfølging.

3. Departementets forslag til forskrift

3.1. Hjemmelsgrunnlag

Forskriften er hjemlet i lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift § 18 annet ledd.

3.2. Formål mv.

Forskriftens formål fremgår av § 1 og er å innhente oversikt over hvem som utøver reindrift og en oversikt over næringsutøvelsen til de enkelte reindriftsutøvere for å utvikle en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift.

Opplysningene skal gi grunnlag for ressurskontrollen i reindriftnæringen og forvaltningen av ordninger over reindriftsavtalen. Det er derfor foreslått et nytt annet ledd i formålsbestemmelsen for å presisere hvilke opplysninger som vil bli innhentet gjennom melding om reindrift og hva disse opplysningene skal brukes til. Det kan ikke kreves at reindriften opplyser om forhold som ikke er i samsvar med formålsbestemmelsen, jf. § 3.

3.3. Meldingsplikt og frist

Etter § 2 skal melding om reindrift leveres innen 31. mai om reindriften for siste reindriftsår. Pliktene til å levere slik melding fremgår også av reindriftsloven § 18. Fristen er foreslått endret fra 10. april til 31. mai for å samkjøre med øvrige frister som reindriften må forholde seg til.

Det er lederen av siidaandelen som plikter å levere melding om reindrift. Dette forslaget er nytt og har som formål å presisere hvem som har ansvaret for å levere meldingen.

Det er videre foreslått å definere hva som menes med reindriftsåret i annet ledd. Reindriftsåret er fra 1. april til 31. mars.

3.4. Innholdet i reindriftsmeldingen

Bestemmelsen i § 3 angir hvilke opplysninger som skal inn i melding om reindrift. Det er her vist til skjema om melding om reindrift som vil ha spesifikke krav til hvilke opplysninger som meldingen skal inneholde. Bestemmelsen vil gi forvaltningen rom og fleksibilitet til å endre hvilke opplysninger som skal inn i melding om reindrift. Slike eventuelle endringer kan ikke stride med formålet, jf. § 1, men vil gjøre ordningen mer dynamisk. Opplistingen av hvilke opplysninger som skal være i meldingen i dagens § 4 videreføres derfor ikke.

Etter annet ledd kan reindriftsmyndighetene utstede melding om reindrift som er forhåndsutfylt. Dette kan være informasjon som myndighetene har fått innrapportert over andre ordninger, for eksempel medlemmer av siidaandelen eller slaktetall. Siidaandelsleder må kontrollere at eventuelle forhåndsutfylte opplysninger er korrekte og rette disse dersom det er feil. Ved slaktedata må vedkommende leder ta kontakt med det aktuelle slakteriet.

Bestemmelsens siste ledd er en videreføring av gjeldende bestemmelse i § 5 om at opplysninger i meldingen, gitt av leder av siidaandel, er undergitt taushetsplikt, jf. reindriftsloven § 18 tredje ledd.

3.5. Særskilte krav til siidaandelens reindriftsmelding

§ 4 angir særskilte krav til siidaandelens melding om reindrift. Disse er hovedsakelig de samme kravene som fremgår av §§ 3 og 4 i gjeldende forskrift. Det er foreslått å ikke videreføre muligheten for at ektefelle og umyndige barn av leder kan stå oppført på meldingen uten rein. Dette på bakgrunn av at man ikke har vurdert det nødvendig ettersom det ikke vil ha noen betydning i lys av formålet med å levere melding om reindrift.

Det er videre foreslått at leder uten reinmerke skal oppføres i meldingen. Dette fordi det ikke kan utelukkes at person uten reinmerke kan være leder av siidaandel. Departementet antar imidlertid at det ikke vil være en vanlig situasjon i reindriften, men har vurdert at det er nødvendig å innta denne presiseringen i forslaget.

Kravet om at begge ektefeller skal underskrive meldingen ved felles siidaandel i dagens § 4 siste ledd er foreslått fjernet. Etter reindriftsloven § 13 er ektefellene som har en felles siidaandel solidarisk ansvarlige. I nye fagsystemer for reindrift legges det opp til at begge siidaandelsledere kan gjøre endringer digitalt i melding om reindrift før fristen er gått ut. Departementet vurderer derfor at siidaandelslederne i slike tilfeller har tilstrekkelige virkemidler til å følge opp sitt ansvar etter reindriftsloven § 13.

3.6. Unnlatelse av å gi melding og uriktige opplysninger i meldingen

Det skal fortsatt være en plikt for siidaandelslederne å levere melding om reindrift. Unnlatelse av å gi melding om reindrift eller innlevering av uriktige opplysninger forutsettes å følges opp i de tilfeller melding om reindrift benyttes som grunnlag for tilskudd eller reintallsoppfølging. Dette betyr at dersom det er åpenbart at siidaandelsleder har innlevert feil opplysninger eller manglende opplysninger med vinnings formål, så kan forvaltningen følge dette opp med sanksjoner etter reindriftsloven kapittel 11. Dette kan være pålegg om å levere melding om reindrift (eventuelt med vedtak om tvangsmulkt for tiden meldingen ikke er levert), avkortning i tilskudd og/eller krav om tilbakebetaling. Bedragerianmeldelse kan også være et alternativ i de mest alvorlige tilfellene.

De er ikke noen plikt for reinlagene til å levere melding om reindrift etter forskriften. Reinlagene kan imidlertid ha en plikt til å levere melding om reindrift i medhold av annet regelverk, for eksempel etter søknad om tilskudd eller dersom det er fastsatt i konsesjonsvilkårene til reinlaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til forskrift om melding om reindrift vurderes i hovedsak ikke å medføre noen vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser ut over bevilgede midler til prosjektet om digitalisering av fagsystemer for reindrift. Det forutsettes at nye digitale fagsystemer og en ny ordning med å levere melding om reindrift vil være besparende for forvaltningen og bidra til å effektivisere reindriftsforvaltningen og næringen.

5. Forslag til ny forskrift om melding om reindrift

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet [dato] med hjemmel i lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift (reindriftsloven) § 18 annet ledd

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å innhente oversikt over hvem som utøver reindrift og informasjon til å utvikle en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift.

Meldingen skal gi oversikt over næringsutøvelsen i reindriftsåret ved å opplyse om reintall, avgang og tilgang av rein, og andre opplysninger som har betydning for reindriften. Opplysningene er et viktig grunnlag for ressurskontrollen, forvaltning av reindriftsloven og ordninger etter reindriftsavtalen.

§ 2. Meldingsplikt

Leder av siidaandel plikter årlig å gi melding innen 31. mai om reindriften i siidaandelen siste reindriftsår.

Reindriftsåret løper fra 1. april til 31 mars.

§ 3. Innholdet i reindriftsmeldingen

Opplysninger om reindriften i siidaandelen skal spesifiseres slik dette blir krevd i skjema for Melding om reindrift.

Reindriftsmyndighetene kan utstede reindriftsmeldinger med forhåndsutfylt informasjon som har betydning for ordninger etter reindriftsloven og reindriftsavtalen.

Opplysninger i meldingen, gitt av leder av siidaandel, er undergitt taushetsplikt, jf. reindriftsloven § 18 tredje ledd.

§ 4. Særskilte krav til siidaandelens reindriftsmelding

Personer som har eget reinmerke, og som i samsvar med reindriftsloven § 10 annet ledd er en del av siidaandelen, skal føres opp på meldingen. I meldingen skal det oppgis navn og fødsels-/personnummer på alle oppførte medlemmer av siidaandelen. Leder uten reinmerke skal også oppføres på meldingen.

Samme person skal ikke føres opp på mer enn en melding. Det kan gjøres unntak fra dette ved inngåelse av ekteskap i løpet av driftsåret. Slik oppføring skal registreres særskilt av statsforvalteren. Umyndige barn der foreldre lever adskilt og som har rein i siidaandel både hos fars og mors slekt, kan føres opp i begge siidaandelers melding.

Reintallet skal fordeles på oppførte medlemmer. Reintallet til leders ektefelle, som ikke selv er innehaver, og umyndige barn kan føres sammen med reintallet til innehaver.

Reineiere skal til enhver tid være registrert med sine rein i en siidaandel. Overføring av personer med rein fra en siidaandel til en annen siidaandel skal anmerkes spesielt på begge siidaandelers meldinger. Overføringen skal registreres som antall rein i avgang på den ene andelen og tilsvarende antall rein i tilgang på den andre andelen. Personer og rein kan ikke fjernes fra en siidaandels melding uten at reinen slaktes eller at reinen overføres til en annen siidaandels melding.

§ 5. Unnlattelse av å gi melding og uriktige opplysninger i meldingen

Dersom leder av siidaandel unnlater å levere melding om reindrift innen den fastsatte fristen, kan statsforvalteren treffe vedtak om sanksjoner, jf. reindriftslovens kapittel 11. Det samme gjelder når det er åpenbare feil eller mangler ved de opplysninger som gis.

§ 6. Ikrafttredelse og opphevelse

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift FOR-2008-03-28-309 om melding om reindrift